

<http://www.arianafghanistan.com>

۲۰۱۸/۰۳/۱۰

دوکتور محمد ظاهر عزیز

هشت مارچ، روز جهانی زن بزرگی و مقام زن

بخش چهارم و آخر

بخش چهارم: مقام، بزرگواری و مشکلات زن افغان.

در اصل و نبض جامعه افغانی، مقام زن تا اندازه زیاد شایسته و صاحب احترام است. اکثر مردان افغان عزت زن را برحق و یکی از ارزش ها و سنت های فرهنگی قبول شده مردم افغانستان می شمارند. به صداها و واقعه در جامعه ما بوقوع پیوسته که مردان به منظور حفظ شرف زن، جان خود را فدا نموده اند. احترام به زن و چادر پاک او نه تنها از جهتی صورت می گیرد که جامعه افغانی در اصل یک جامعه با دیانت است بلکه روش های سنتی و اجتماعی جامعه ما، و در تمام نقاط و نواحی افغانستان، که دارای معنویات و ارزش های فرهنگی چند هزار ساله است، در احترام به زن تأثیر خیلی عمیق دارد.

مانند سایر زنان دنیا، زن افغان نیز در ساخت، انتقال و پخش فرهنگ، شکل دادن نظام معنوی اجتماعی و اقتصادی جامعه خود سهم خیلی صاحب امتیاز گرفته است. اگر مجموع روشنی های فرهنگ مردم افغانستان را در طول تاریخ فرهنگ چند هزار ساله ما حتی یک مرور سریع هم بنمایم، به آیین های شفاف فرهنگ مردم خود بر می خوریم که سازندگان آن زنان افغان نیز هستند. تمدن های خیلی پیشرفته ای که در این سرزمین ظهور نمود، بدرجه عالی انکشاف رسید و مردمان دور دست از تأثیرات آن بهرمند شدند، بدون سهمگیری زن افغان نه بروز کرده، نه توسعه یافته و نه پخش گردیده اند. اگر تحقیق علمی و همه جانبه را در مورد سهمگیری زن افغان در انکشاف فرهنگ مردم افغانستان به زمان دیگری محول نمایم و در تاریخ نه خیلی دور و امروز نظر اندازیم، افتخاراً از ستاره های پر نور فرهنگ خود نام می بریم که نمایندگان صاحب احترام از هزارها زن افغان اند، چون ملالی، نازو، رابعه بلخی، گوهر شاد بیگم، مستوره افغان، زرغونه انا، زینب هوتکی، عایشه درانی و دیگر صدها زن دانشمند و پر افتخار افغان. این

زنان صاحب‌قدر شماری از هزاران زنان دانشمند، وطن‌خواه و با فرهنگ هستند که در طول زمان صاحب خدمات بزرگ فرهنگی در کشور ما شده‌اند.

من معتقدم که در جامعه ما تعداد کثیر مردان به زن احترام خاص قایل‌اند و زن افغان را شایسته و شریک همه خوبی‌های اجتماعی و فرهنگی می‌دانند و به او حق کسب تعلیم و تربیه و حق اشتراک در امور اجتماعی، اقتصادی و دولت‌داری قایل‌اند اما بعضی کسان محدودی از مردان هستند که اسباب ظلم، بد رفتاری، بی ادبی و سلب حقوق زن افغان خاصاً حق دسترسی به تعلیم و تربیه زنان و دختران را برای زن افغان، بوجود می‌آورند و یا خودشان به کردارهای نامشروع علیه زن افغان دست می‌زنند. این نوع مردان که در تاریکی فرهنگی و بی‌دانشی کامل غرق‌اند، نه از احکام اسلامی باخیر‌اند، نه از مزایای کسب تعلیم و دانش و نه از ضرورت‌های امروز در جامعه انسانی و نه از شایستگی‌های ارزشهای انسانی در جامعه بین‌المللی مانند اعلامیه جهانی حقوق بشر. آنها در حقیقت انسان‌های تاریکی هستند که درجه انسانیت‌شان رشد چندانی نکرده است و در تاریکی فرهنگی زندگی می‌نمایند.

زنان افغان در طول تاریخ وطن‌شان در پخش ارزش‌های معنوی، توسعه فرهنگ، دفاع از ناموس وطن، تربیت و اداره خانواده، دوشادوش مردان و با جرأت صاحب‌قدر و صفای ضمیر سهم گرفته‌اند و در تاریخ وطن صفحات درخشان و پرافتخار باز نموده‌اند.

سهم زنان افغان در مبارزات آزادی بخش ملت افغان علیه تجاوزات خارجی خاصاً تجاوز انگلیس و تجاوز اتحاد شوروی سابق خیلی با اهمیت بود. در این مبارزات زنان افغان دوشادوش مردان و به منظور حفظ ارزش‌های معنوی، فرهنگی، تمامیت ارضی و آزادی، جنگیدند. فلذا در آن افتخاراتی که نصیب ملت افغان گردید، زنان افغان با مردان مساویانه شریک‌اند.

در طول مبارزات آزادی‌خواهی مردم افغانستان علیه اشغالگران اتحاد شوروی سابق و در تمام جبهه‌ها، زنان افغان با ایمان قوی و فرهنگ والای آزادمنشی در مقابل اشغالگران به پا استادند و "زنانه وار" با روحیه قوی و شریف که خاصه زن افغان است، بعضاً مسلحانه و بعضاً با همکاری با برادران مجاهد‌شان و بعضاً با تظاهرات علنی و با صدای الله اکبر، سهم ارزشمند و پرافتخار گرفتند. این سهمگیری به اندازه والا و صاحب‌ارزش بود که صفحات تلویزیون‌های جهان، اخبار و جراید بین‌المللی از جانب‌داری از صداقت دینی و آزادی‌خواهی زن افغان و شرافت، دفاع از چادر پاک خود، در طول جهاد بر حق ملت افغان، پر از شادباشی و تحسین بود. زن افغان در این مبارزات صفحه پر افتخاری در تاریخ وطن‌شان باز کردند.

اولین جنبش و مبارزه آزادی‌خواهی را علیه اشغالگری، دختران با دیانت و پاک سیرت افغان در کابل به راه انداختند و صدها زن و دختر افغان مانند دختر با دیانت و پاک نفس افغان "ناهید قهرمان" خود را فدای ناموس وطن و حفظ ارزش‌های معنوی و فرهنگی وطن ساختند. در مبارزات مردم هرات علیه اشغالگران هزارها زن افغان شهید شدند. در کنرها زنان شجاع دره‌های آزاده وطن به منظور حفظ ناموس و شرف زن افغان و در راه جهاد بر حق جنگیدند اما تسلیم دزدان و اشغالگران نشدند. در دره پنجشیر زنان دوشادوش مردان جنگیدند و تا آخرین مرحله تسلیم نشدند. در بامیان و دره‌های آزاده مرکز وطن، زنان چنان فداکاری نمودند که نشانی از آزادمنشی، دیانت و پاک سیرتی زنان آن دیار وطن است. در قندهار، در غزنه، در پغمان و لغمان، در میدان و لوگر، در بادغیس و گردیز، در

بدخشان و پروان، خلاصه اینکه در تمام قریه ها، دهات و شهرهای افغانستان زنان با غیرت و با ناموس افغان از شرافت معنوی و فرهنگی و استقلال و آزادی خود و مردم خود دفاع کردند، شهید شدند و یا چنان مشکلات را تحمل نمودند که در تاریخ معاصر افغانستان بی نظیر بود.

سهمگیری زنان در جهاد، تشویق جوانان و مردان به منظور دفاع از دین و وطن با صداها آهنگ های ملی و ادبی که در فرهنگ ادبی مردم ما ارزش و مقام خیلی بزرگی دارد، مردان را تشویق و تحریک بیشتر نمود تا دلاورانه بجنگند و از دین، ناموس وطن و فرهنگ خود دفاع نمایند.

قبلاً تذکر دادم که جامعه اصیل افغان در قریه ها، شهرها و همه گوشه و کنار این وطن صاحب ارزش های معنوی و فرهنگی، به شرف و فضیلت زن احترام گذاشته و زن افغان را صاحب عزت میدانند. دانشمندان امور دینی، مردان صاحب دانش و با فرهنگ، شعرا و نویسندگان از حقوق زن دفاع نموده و توصیه هایی که با اصل های معنوی و روحیه اجتماعی و ایجاب عصر و زمان توافق دارند، در جهت دفاع از حقوق زن افغان و امر کسب تعلیم و دانش او و بالاخره سهمگیری ثابت و بلاقید زن در ساخت و توسعه فرهنگ، نموده اند. زنان افغان خود در وقت و زمان و جاهایی که وسیله و موقع برای ایشان میسر بود، دست از اخذ تعلیم و دانش و سهمگیری در معرفی، انکشاف و پخش فرهنگ والای افغانی دریغ ننموده، در مراجع بین المللی نه تنها از حق خود دفاع نموده اند بلکه در حفظ و معرفی ارزش های فرهنگی وطن محبوب شان خدمات بس شایسته نموده اند.

باحسن احترام به همه زنان افغان، زنان پاک نفس و با سیرت، زنان مجاهد و مبارز، زنان با دیانت و با فرهنگ و زنان دانشمند و صاحب ارزش های معنوی که همه شان آئینه های ظاهر و باطن جامعه ما هستند. **من با ابراز احترام و احساسات شریف به همه خواهران و مادران، در هر جا و هر وطنی که زندگی میکنند، من روز شریف زن را برای شان تبریک عرض می نمایم.**

دفاع از حقوق زن، حرمت به شرف و عزت او، تشویق زن و دختر افغان به فرا گرفتن تعلیم و دانش و حق اشتراک او در همه امور حیاتی، سیاسی، اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی و دولرداری اساس دینی و فرهنگی دارد. دانشمندان دینی، شعرا و نویسندگان در راه دفاع از تمامی حقوق زن افغان آثار خیلی با ارزش از خود بجا مانده اند.

اینجانب نیز، نه به صفت دانشمند، بلکه به صفت استاد پوهنتون و آموزگار افتخار دارم یاد آوری نمایم که کتابی به نام گلنار در جهت دفاع از حقوق زن نوشتم که در تابستان ۱۳۹۲ در کابل به طبع رسید و با لطف کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان به مطبوعات معرفی شد و به هموطنان رایگان توزیع گردید.

تقریباً چهل سال قبل یکی از شعرای نامدار و با فرهنگ افغانستان استاد مرحوم ضیاء قاریزاده که در توسعه بسیاری از مظاهر فرهنگی وطن خدمات ارزنده نموده است، به عنوان خطاب " به دختران شرق " که در این اثر پر قیمت دختر افغان را گلدسته آرزوی شرق خطاب می نماید (بشنو که تو آبروی شرقی - گلدسته آرزوی شرقی)، بعد او را متوجه ارزش های اصیل وطنش میگرداند و زن و دختر افغان را به کسب علم و دانش توصیه می فرماید. مرحوم قاریزاده فکر پیشرفته و نظریات خویش را که افق جهانی دارد با کلمات پرشور و احساس در صفت، مقام، عزت و

ارزش معنوی زن در جامعه و به زبان شیرین مادر که من در این نوشته بعضی از کلمات صاحب قدر مرحوم ضیاء قاریزاده را انتخاب نموده ام، چنین بیان می نماید:

در بحر محاط زندگانی	در زورق این جهان فانی
زن لنگر و مرد بادبانست	زن بازوی مرد را توانست
زن هادی کاروان هستیست	زن تکیه نردبان هستیست
در حق و حقوق اجتماعی	در جمله شقوق اجتماعی
سهم زن و مرد شد برابر	این است وصیت پیمبر(ص)
در محمل و کاروان هستی	هستند دو هم عنان هستی
دو دست ز هم گره گشاید	یک دست صدا نمی براید

بلی ای خواهر عزیز و با عفت افغان، بدون تو جامعه افغانستان تکمیل نخواهد بود و بدون اشتراک کامل و صادقانه تو در امور اجتماعی، اقتصادی، سیاسی و بالاخره تأمین صلح در کشور، آینده وطن مشترک من و تو تار و تاریک خواهد بود. مردان نجیب این دیار به تو و بزرگی مقام تو، به نجابت تو، به عزت و پاک دامنی تو که محصول سنت ها و ارزش های معنوی و فرهنگی مادران و پدران این سرزمین فرهنگ زاست، باید احترام بگذارند، حقوق حقۀ ترا بشناسند و از حقوق تو دفاع نمایند. تو شایستگی خود را به صفت پاکیزه ترین و شریف ترین انسان جامعه افغان در طول صدها سال خاصاً تأریخ معاصر و امروز وطنت با چنان نجابت ثابت نمودی که نمونه از صفات انسانی به حساب آید. تو در کسب افتخارات ملی و جهاد سهم گرفتی اما دست پاک تو به خون خواهر و برادرت آلوده نشد. مردان با دیانت، صاحب تعلیم و پاک نفس وجود و حضور ترا در محافل شرم و عار نمی دانند چونکه تو خواهر ما و مادر امروز یا فردای فرزند وطن هستی. تو حق زندگی، حق کسب تعلیم و دانش و حق کار داری. تو حق و وظیفه دارای که علاوه از تربیت صالح فرزندان در بازسازی وطن و ساخت و توسعه فرهنگ و وطنت چنان سهم فعال و بزرگ داشته باشی که هر مرد با شرف و وطن دوست دارد. تو حق و وظیفه سهمگیری در التیام بخشیدن درد های خواهران و برادرانت داری. تو این همه حقوق و وظایف را داری چونکه دین مبین اسلام، ارزش های معنوی و سنتی مردم و وطنت و اعلامیه جهانی حقوق بشر، حقوق مذکور را به تو اعطا نموده اند و هیچ مردی حق ندارد حقوقت را از تو بگیرد.

تو مانند مردان وظیفه و حق اشتراک در بازسازی وطن، حصول و پیاده نمودن دیموکراسی ملی، اشتراک در مذاکرات صلح، تربیت فرزندان کشور و بالاخره ساخت یک جامعه پر افتخار و مرفه افغانی را داری چونکه تو انسان قابل احترام هستی و خداوند(ج) و پیغمبر اسلام(ص) این حقوق را بتو اعطا فرموده اند. هستند کسانی که زمینه امکانات آموزش، حق کار و حق اشتراک ترا جهت ساختن یک جامعه صاحب فرهنگ، مرفه و پر افتخار، گرفته اند و ترا جبراً در چهار دیوار خانه محبوس نموده اند. این کسان نه تو را و نه دخترک ترا اجازه نمی دهند که با سواد شویید،

تعلیم بیاموزید و از حقوق خود دفاع نمائید. چنین کسان به حق تو ظلم می نمایند، تو را با حکم محکمه صحرایی و ناجایز با سنگ و چوب خون آلود می سازند.

این کسان تصور می نمایند حق هر نوع ظلم و بی غیرتی و بی عدالتی را بر وجود پاک و ضعیف تو دارند، اما تو باید بدانی که آنها به خطا رفته اند و به تو ظلم می نمایند و انشا الله مه در نزد خداوند (ج) محکوم هستند. آنها فکر می نمایند که آموختن تعلیم زن به منزله فرو پاشی ارزش های معنوی و فرهنگی وطن ما باشد، در حالیکه قرآن کریم و پیغمبر اسلام (ص) به تو حق کسب تعلیم و تربیت، بهتر بگویم حکم آموختن تعلیم و تربیت را صادر فرموده. بعضی مردان ترس دارند که با سواد کردن زن پیامد های وخیم اجتماعی ببار خواهند آورد و قدرت را از ایشان خواهد گرفت. امروز مردان بی دانش که از احکام اسلامی خبر ندارند و در جهل زندگی می نمایند، با داشتن فرهنگ تاریک تو را در قید دیوار خانه نگهداشته اند، نه به تو و نه به فرزندان اجازه کسب تعلیم را می دهند. چنین اشخاص ارزش معنوی و علمی و اخلاقی ندارند و عاملان آن احکام دین مبین اسلام و پایه های فرهنگی جامعه اصیل افغانی را یا نمی دانند و یا فراموش کرده اند.

ای خواهر عزیز و باشرف افغان. شما حق دارید با مراعات قوانین ملی و حفظ فرهنگ عالی انسانی در مقابل تمامی ظلم، بی عدالتی، نقض حقوق مدنی زنان و یا نداشتن حق اشتراک تان در تمامی امور حیات مردم افغانستان که اسباب عدالت، حقوق مساوی با مردان، کار یابی، کسب تعلیم و تربیت را بار آرد و شرافت مندانه و آزادانه مبارزه نمائید. ای خواهر عزیز:

"مخالفان توبی فره اند و بی فرهنگ - معادیان تو نا فرخند و نا فرزنان"

ختم